

Dato: Februar 2024

Reference: Bodil Richardt, Vej og ejendom

Vedrørende sektoransvarsprincippet og redningsberedskab

Roller og ansvar

De seneste måneders voldsomme vejrhændelser og følgevirkninger kaster gang på gang lys på uklarheder om roller og ansvarsdeling, når det kommer til at håndtere problematiske, kritiske eller decideret farlige situationer i kommunalt regi eller på tværs af organisationer som beredskab og forsyningsvirksomheder mv. inden for vores kommunegrænse.

Når kritiske situationer opstår indenfor vores kommunale afgrænsning, kommer Norddjurs Kommune ofte i spil - både når det er retmæssigt, og når det ikke er. Her er det essentielt, at der er fuldt overblik ift. hvilke roller og ansvar, vi har som kommune og hvilken forvaltning, afdeling og udvalg, der skal varetage opgaven. Det er ligeledes vigtigt at have klarhed over hvad der *ikke* er vores ansvar, hvis ansvar det i så fald er, og i bedste fald om den ansvarshavende organisation e.l. er rustet til at håndtere den kritiske situation.

I følge Beredskabsstyrelsen er det overordnede princip i Danmark sektoransvarsprincippet. Det betyder, at alle myndigheder hver har ansvaret for beredskabet i deres egen sektor (Beredskabsloven kap. 5). Når kriser pågår er det stadig myndigheden, der har ansvaret, og skal have planer og procedurer på plads, for at der hurtigt kan sikres en nøddrift og at snarest vendes tilbage til normal drift.

Det er fx på grund af sektoransvarsprincippet, at vi som kommune udfører vinterbekæmpelse. Vi har ansvaret - både i normale og særlige situationer - for at holde de kommunale veje farbare og trafiksikre. Derfor har vi gennemarbejdede operationelle planer på plads, til når vintervejret kommer.

På samme måde skal vi i princippet have et beredskab for alle de hændelser, som vi jævnfør vores myndigheds- og ansvarsområder skal kunne håndtere, for at fortsætte vores drift. Desværre er alle problemer og kriser ikke mulige at standardisere som vintervejr. Dertil kommer at kritiske situationer kræver forestillingsevne og tværfagligt overblik at forholde sig til på forhånd. I realiteten er uklarhederne store, *måske* forelægger der planer og procedurer, men om de er retvisende, opdaterede, afprøvede og i øvrigt kendte af det operationelle personale kan variere meget. Konsekvensen bliver at vi ikke er beredte til at løfte vores sektoransvar, når problemer eller krisen indtræffer.

Ændret risikobillede

Uklarhederne om beredskab og ansvarsdeling er sandsynligvis også et udtryk, for at vi pt. skal håndtere andre og flere problemer end hidtil. I Danmark og verden omkring er der nemlig et ændret risikobillede (Dette beskrives i [Beredskabsstyrelsens rapport Nationalt Risikobillede 2022](#), der udgives hvert femte år), som vi nu begynder at mærke i det kommunale system.

Truslerne fra det ændrede klima har tidligere virket hypotetiske, men efterhånden er vejrændringerne en realitet i vores daglige drift. Vi har i 2018 oplevet ekstrem tørke og siden flere tørkeramte somre. Vi oplever voldsomme vejrhændelser som storme, stormflod, forhøjet vandstand og ekstremnedbør i hverdagen, der giver følgevirkning på følgevirkning.

Dertil kommer andre risiko-faktorer som fx spredning af højvirulente sygdomme, som vi så med COVID-19 pandemien. I ifølge Beredskabsstyrelsens [rapport](#) kommer der med sikkerhed en ny pandemi, bl.a. grundet transnationale rejsemønstre og urbanisering, men ingen kan sige hvornår.

Udover disse faktorer ser vi ind i en ændret sikkerhedspolitisk situation i Europa og et hyper-digitaliseret samfund, der er yderst sårbart over for udfald i den generelle forsyningsdrift. Et eksempel kunne være at tænke videre i scenarier, hvor der *ikke* hurtigt kan genoprettes adgang til enten el, varme, rent drikkevand, internet, mobil-net, renovations-håndtering, spildevandsafledning m.fl. og alle de følgevirkninger, som dette ville medføre.

Det kommunale beredskab

Uklarhederne omkring ansvarsdeling og den operative løsning af problemer er ikke kun aktuell grundet et ændret risikobillede, men også fordi en af grundpillerne for at kunne løse akutte situationer; det kommunale beredskab, selv udtaler, at der er en udfordring.

Beredskab og Sikkerhed er Norddjurs' lovpligtige kommunale beredskab i samarbejde med Randers, Syddjurs og Favrskov Kommuner. Beredskabsloven § 12 beskriver deres overordnede opgave således:

"Det kommunale redningsberedskab skal kunne yde en forsvarlig indsats mod skader på personer, ejendom og miljøet ved ulykker og katastrofer, herunder terror- og krigshandlinger. Redningsberedskabet skal endvidere kunne modtage, indkvartere og forpleje evakuerede og andre nødstedte."

I øjeblikket er grundlaget for Beredskab og Sikkerhed; "Risikobaseret Dimensionering" til revision. Beredskabskommissionen bestående af repræsentanter fra de fire kommuner - blandt andet borgmestrene - har godkendt planen.

Planen er lovpligtig og skal dimensionere beredskabet ud fra den aktuelle risiko. Planen er kun i meget lille skala blevet revideret siden den blev godkendt af Kommunalbestyrelsen primo 2019. Planen skal behandles på Miljø- og Teknikudvalget 26. februar 2024 og derefter videre til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen. Det er i sidste ende deres ansvar at sikre at vores lovpligtige kommunale beredskab er dimensioneret korrekt til at opfylde deres essentielle rolle. (beredskabsloven kapitel 3).

Dog beskriver Beredskab og Sikkerhed selv i planens bilag 6; "Fremtiden" at tendensen i 1990'erne og frem til nu har været at redningsberedskaberne blev dimensioneret til at agere brandvæsen og håndtere almindeligt forekommende ulykker. De peger selv på, at der er en diskrepans mellem ovenstående trusselsbillede og deres lovpligtige ansvar, deres ressourcer og kompetencer til at håndtere de potentielle akutte hændelser, som er beskrevet i beredskabsloven. Det samme peger personalet på i deres høringsvar fra MED-udvalget op til revisionen af "Risikobaseret Dimensionering".